

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра міжнародних відносин

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
«ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОПЕРАЦІЇ В МІЖНАРОДНИХ КОНФЛІКТАХ»

Підготовки доктора філософії
галузь знань С Соціальні науки, журналістика та інформація та міжнародні відносини
Спеціальності С3 Міжнародні відносини
освітньо-наукової програми «Міжнародна відносини та стратегічні комунікації України та ЄС»

Луцьк - 2025

Силабус освітнього компонента «Інформаційно-психологічні операції в міжнародних конфліктах» підготовки доктора філософії галузь знань С Соціальні науки, журналістика та інформація та міжнародні відносини, Спеціальності С3 Міжнародні відносини, освітньо-наукової програми «Міжнародна відносини та стратегічні комунікації України та ЄС»

Розробник: к. геогр. н., доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Федонюк С.В,

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

проф. Шуляк А. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин, протокол № 1 від 01 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри:

доц. Вознюк С. В.

СИЛАБУС

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
форма навчання очна	доктор філософії галузь знань С Соціальні науки, журналістика та інформація та міжнародні відносини, Спеціальність С3 Міжнародні відносини, освітньо-наукова програма «Міжнародна відносини та стратегічні комунікації України та ЄС»	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 1
		Семестр 2
ІНДЗ: нема		Лекції 10
		Практичні (семінарські) 14
		Самостійна робота 88
		Консультації 8
		Форма контролю: залік
Мова викладання		<i>Українська</i>

II. Інформація про викладача

ППП Федонюк Сергій Валентинович

Науковий ступінь: кандидат географічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри міжнародних відносин

Контактна інформація *Sergii.Fedoniuk@vnu.edu.ua*,

Дні занять : заняття проводяться у відповідності до розкладу занять, який розміщений на сайті <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

Анотація

Освітній компонент «Інформаційно-психологічні операції в міжнародних конфліктах» спрямований на формування у здобувачів третього рівня вищої освіти поглибленого теоретичного, аналітичного та методологічного розуміння інформаційно-психологічних операцій (ІПО) як складової сучасних міжнародних конфліктів та гібридних війн.

Курс фокусується на аналізі концептуальних підходів, інституційних практик, механізмів впливу на свідомість індивідів і груп, а також на дослідженні ролі інформаційно-психологічних операцій у системі національної та колективної безпеки, з особливою увагою до досвіду Європейського Союзу, НАТО та сучасних конфліктів за участі України.

Мета і завдання освітнього компонента

Сформувати у здобувачів освіти здатність критично аналізувати інформаційно-психологічні операції в міжнародних конфліктах, застосовувати міждисциплінарні підходи та інтегрувати результати аналізу ІПО у власні наукові дослідження й дисертаційну роботу.

Завданнями курсу є:

–аналіз теоретичних і концептуальних засад інформаційно-психологічних операцій;

- дослідження IPO як інструменту гібридних конфліктів;
- вивчення механізмів психологічного впливу в міжнародному середовищі;
- аналіз інституційних підходів ЄС, НАТО та держав-членів до протидії IPO;
- дослідження ролі стратегічних комунікацій у нейтралізації психологічного впливу;
- формування навичок академічного аналізу інформаційних і психологічних впливів;
- інтеграція емпіричних кейсів у наукові дослідження здобувачів.

Soft skills, що формуються

<i>Soft skills</i>	<i>Зміст</i>
Критичне академічне мислення	Аналіз теорій, стратегій і політик
Аналітична відповідальність	Коректна інтерпретація психологічних даних
Робота з комплексними системами	Осмислення багаторівневих IPO
Міждисциплінарність	Поєднання підходів МВ, психології, безпекових студій, комунікацій
Наукова аргументація	Побудова логічно обґрунтованих висновків
Академічна комунікація	Представлення результатів досліджень

Структура освітнього компонента

Змістовий модуль	Тема	Лекції (год)	Практичні / семінари (год)	Самостійна робота (год)	Форми контролю
Модуль 1. Теоретичні засади IPO	Концепції інформаційно-психологічних операцій	2	2	18	ДС 20
	Психологічні механізми впливу в міжнародних конфліктах	2	2	18	РЗ/К 20
Разом модуль 1		4	4	36	
Модуль 2. IPO в системі безпеки	IPO як складова гібридних загроз	2	4	22	РЗ/К 20
	Інституційні відповіді ЄС і НАТО на IPO	2	4	22	РЗ/К 20
Разом модуль 2		4	8	44	
Модуль 3. IPO та сучасні конфлікти	Інформаційно-психологічні операції в конфліктах за участі України	2	2	8	ДС 20
Разом модуль 3		2	2	8	
Усього		10	14	88	Залік

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо. П - презентація.

Питання для самостійної підготовки

1. Поняття та еволюція інформаційно-психологічних операцій.

2. ППО як інструмент впливу на індивідуальну та масову свідомість.
3. Психологічні механізми переконання, маніпуляції та навіювання.
4. ППО у структурі гібридних загроз.
5. Роль медіа та цифрових платформ у психологічних операціях.
6. Наративи як елемент психологічного впливу.
7. Вразливість демократичних суспільств до ППО.
8. Інституційна система ЄС у протидії інформаційно-психологічним загрозам.
9. Роль НАТО у стримуванні психологічних операцій.
10. Інформаційно-психологічний вимір війни проти України.
11. Методи ідентифікації та аналізу ППО.
12. Етичні та правові межі дослідження психологічних операцій.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

В умовах дії воєнного стану або карантинних обмежень освітній процес в університеті може здійснюється за змішаною формою навчання, а саме: очно в аудиторії або дистанційно в Microsoft Teams.

Політика щодо академічної доброчесності.

Нульова терпимість до списування. Плагіат та списування під час виконання письмових завдань та екзаменів (зокрема, із використанням мобільних девайсів) є грубим порушенням принципу академічної доброчесності і є неприпустимими в процесі вивчення курсу.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль у формі заліку регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_PolozhprootzinPe%25D0%B4_redMED.pdf<https://surl.lu/kyqyrp>).

Залік виставляється за результатами поточної роботи за умови, що здобувач виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом. Якщо здобувач не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

Якщо здобувач протягом поточної роботи набрав менше 60 балів, складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100.

Можливість отримання додаткових (бонусних) балів

На факультеті міжнародних відносин діє відповідна система бонусів, і здобувачам може бути додано не більше 15 балів до поточного контролю.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	зараховано
82 – 89	
75 – 81	

67 74	
60 66	
1 – 59	не зараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Академічні монографії та навчальні посібники

Bjola C., Manor I. Countering Online Disinformation and Psychological Operations. Routledge, 2023.

<https://www.routledge.com/Countering-Online-Disinformation-and-Psychological-Operations/Bjola-Manor/p/book/9780367763562>

Paul C., Matthews M. The Russian “Firehose of Falsehood” Propaganda Model. RAND, 2020.
<https://www.rand.org/pubs/perspectives/PE198.html>

Castells M. Networks of Outrage and Hope. Polity Press, 2022.
<https://www.politybooks.com/bookdetail/?isbn=9781509543115>

Федонюк С. В. Інформаційно-психологічні операції на геополітичній арені [Текст]: навч. посіб. / Сергій Валентинович Федонюк. – Луцьк : Вежа-Друк, 2024. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). — Об’єм даних 3,49 Мб. ISBN 978-966-940-578-4

Федонюк С. В. Міжнародна політика інформаційної (кібер) безпеки. 87 питань і відповідей : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Об’єм даних 3,55 Мб.

Федонюк Сергій. Інформаційно-психологічні операції в геополітиці: практикум для студентів-міжнародників / С. В. Федонюк. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2024. – Об’єм даних 0,84 Мб.

Федонюк Сергій. Інформаційно-психологічні операції в геополітиці: кейси для студентів-міжнародників / С. В. Федонюк. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2024. – Об’єм даних 0,84 Мб (1,4 д. а.).

Наукові статті

Pamment J. Psychological Operations and Strategic Communication. Journal of Strategic Studies, 2021.

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01402390.2021.1919647>

Bjola C., Papadakis K. Psychological Warfare in the Digital Age. European Security, 2022.
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09662839.2022.2033445>

Yuskiv, B., Karpchuk, N., & Fedoniuk, S. (2024). Model of strategic disinformation reconstruction based on analysis of intentions. Politologija, 116(4), 198–237.
<https://doi.org/10.15388/Polit.2024.116.5>

Аналітичні звіти та офіційні документи

European External Action Service. EU Strategic Communication Framework.

https://www.eeas.europa.eu/eeas/strategic-communication_en

EUvsDisinfo. Disinformation Review.

<https://www.euvsdisinfo.eu>

NATO StratCom COE. Psychological Defence and Hybrid Threats. 2023.

<https://stratcomcoe.org/publications>

EU Institute for Security Studies. Hybrid Threats and Information Warfare. 2022.

<https://www.iss.europa.eu>

ENISA. Threat Landscape. 2024.

<https://www.enisa.europa.eu/publications>

OECD. Information Integrity and Democratic Resilience. 2022.

<https://www.oecd.org/publications/information-integrity-and-democratic-resilience-2022.htm>

RAND Corporation. Psychological Warfare in Modern Conflict.

<https://www.rand.org/topics/psychological-warfare.html>